

REPUBLICA IRAK

Suprafața: 438.317 km²

Împărțire administrativă: 18 guvernorate

Capitala: Bagdad. Principalele orașe: Basra, Erbil, Kirkuk, Karbala

Populația: 31.234.000 milioane locuitori

Structura etnică: arabi (75-80%), kurzi (15-20%), persani, turkmeni, armeni

Religii: musulmani (97% din care șiiți - 60% și suniți - 37%), creștini (3%)

Limba oficială: araba (vorbită de circa 79% din populație), iar în regiunea Kurdistanului, limba kurdă. În rândul minorităților mai sunt folosite persana, turca, armeană și asiriană.

Ziua Națională: nu a fost încă stabilită

Moneda: dinarul irakian

Formă de guvernământ: Republică prezidențială

Situația internă

Actualul teritoriu al Irakului, cunoscut în antichitate sub numele de Mesopotamia, a devenit Regat în 1921. La 13 octombrie 1932, obține independența de stat și este admis în Liga Națiunilor.

La 22 martie 1945 ia ființă Liga Statelor Arabe, Irakul fiind unul dintre cei 7 membri fondatori.

Prezența confrerii „Fraților Musulmani” în Irak a fost cunoscută în 1949, odată cu înființarea asociației „Frăția Islamică”, entitate care a funcționat legal până în 1954 când a fost interzisă, continuându-și activitatea în clandestinitate.

La 14 iulie 1958, în urma loviturii de stat conduse de Gen. Abdel Karim Kassem, este abolită monarhia și se instaurează republica.

În iulie 1969 o altă lovitură de stat a adus partidul Baas la putere, sub generalul Ahmad Hassan Al-Bakr iar Saddam Hussein care a jucat un rol important în această acțiune a fost numit vicepreședinte.

Irakul participă la al treilea război arabo-israelian (octombrie 1973 - „Războiul din Ramadan” sau „Războiul de Yom Kippur”) alături de armatele siriene, efective palestiniene și combatanți ai Frățiilor Musulmane.

În 1976 Saddam Hussein a fost numit comandantul forțelor armate și a menținut un control strâns asupra conflictului între guvern și forțele armate. Saddam își consolidase puterea într-o țară cu tensiuni profunde de natură socială, etnică, economică și religioasă devenind centrul regimului, conducătorul de facto al Irakului chiar înainte să preia puterea. A trecut la modernizarea Irakului și a pus în aplicare programe revoluționare astfel încât economia irakiană s-a dezvoltat într-un ritm rapid. Printre realizările Irakului în perioada anilor 1970-1980 se numără: exproprierea companiilor occidentale, „Campania națională pentru eradicarea analfabetismului”, campania pentru „Școlarizare obligatorie gratuită, inițializarea spitalizării gratuite, electrizarea țării, dublarea bugetului pentru agricultură”. Spre disperarea conservatorilor islamiști, guvernul a dat femeilor drepturi și le-a oferit slujbe în guvern sau industrie. De asemenea a fost creat un nou sistem legislativ care nu aplica legea musulmană (Sharia).

În anul 1979, președintele Ahmad Hassan Al-Bakr demisionează iar Saddam Hussein preia conducerea statului și a partidului Bass.

Temându-se de influența pe care ideile radical-islamiste ale Republicii Islamice Iran o poate avea asupra populației šiite din Irak - care îi era ostilă - Saddam declanșează în 1980 războiul contra Iranului, care a durat până în 1988. Saddam a rămas la putere în ciuda dezastruosului război.

Pe 2 august 1990, Irakul a invadat Kuweitul. SUA a construit rapid o coaliție internațională sub egida ONU și pe 16 ianuarie 1991, au început bombardamentele asupra Irakului iar în februarie armata aliată i-a forțat pe irakieni să se retragă.

În perioada 1991-2003, Irakul a traversat o perioadă critică datorită embargoului impus de ONU în urma invadării Kuweitului.

În 2003, o nouă coaliție armată formată de S.U.A. împreună cu alte 44 de state au înlăturat de la putere regimul politic condus de Saddam Hussein, acesta fiind condamnat la moarte și executat prin spânzurare, la 29 decembrie 2006.

Vechile structuri statale au fost desființate inclusiv armata, instituțiile de poliție, securitate și apărare, în locul acestora fiind instalată, de către administratorul civil american, Paul Bremer, o nouă conducere, care, însă s-a dovedit incapabilă de a evita declanșarea și extinderea la nivel național a unei ample insurgențe combatante atât împotriva ocupației politico-militare străine, cât și în plan confesional.

La 28 iunie 2004, a avut loc ceremonia transferului de suveranitate către noul guvern interimar. La 30 ianuarie 2005 au avut loc primele alegeri libere din perioada post Saddam. Deși nu a cunoscut fenomenul așa-numitei „primăveri arabe” Irakul resimte masiv și negativ consecințele acesteia, datorate nu numai divergențelor sociale și politice care scindează societatea, cât și ingerințelor externe cele mai diverse în problemele interne ale acestei țări.

La finele anului 2011, trupele americane și străine s-au retras din Irak, lăsând în urmă o perioadă de tranziție dominată de povara sutelor de mii de morți –civili și militari – a uriașelor distrugerii materiale și a unei populații aflată în plin exod. Foștii luptători qaidiști anti-occidentali s-au reorganizat, astfel că, în 2013 în Irak a apărut așa-numita organizație „Al-Qaida din Irak” care s-a transformat la începutul anului 2014, în „Al-Qaida din Irak și Levant” prin fuziunea cu o organizație qaidistă similară din Siria. În prima parte a anului 2014, uniunea dintre cele două entități se destramă, iar organizația qaidistă irakiană își schimbă numele în „Statul Islamic din Irak și Siria” (Da’ish, ISIL, respectiv ISIS). Bine organizată și susținută financiar și ideologic de unele puteri și state regionale, aceasta declanșează o campanie de expansiuni teritoriale, brutale, epurări confesionale și etnice, asasinate în masă, luări de ostatici și decapități. Cucerind un teritoriu întins din nordul Siriei și frontiera siriano-turcă până în nord și nord-vest de capitala irakiană Baghdad, în iulie 2014, liderul grupării, irakianul Abu Bakr Al-Bahdadi declară instituirea „Noului califat islamic”.

Față de situația creată și la inițiativa Administrației Obama, în iulie 2014 au fost puse bazele unei coaliții militare multinaționale de luptă pentru lichidarea amenințării expansioniste reprezentată de islamismul radical al Da’ish, o coaliție care, la 2 septembrie a intrat în acțiune prin bombardamente aeriene, conform strategiei Pentagonului de a nu se implica cu trupe la sol și de a lăsa această misiune în seama statelor regionale afiliate alianței.

La începutul lunii noiembrie 2014, rezultatele acestui demers colectiv erau nesemnificative și chiar criticate de analiștii și experții militari pentru lipsa unei viziuni de perspectivă.

Datorită situației interne precare, sute de irakieni își părăsesc casele și familiile încercând să-și făurească un nou viitor în UE și implicit în România.

Relații diplomatice cu România

România și Irak au stabilit relații diplomatice, la nivel de ambasadă, la 14 august 1958, la o lună după înlăturarea monarhiei și instaurarea Republicii.

Ambasada României la Bagdad a fost deschisă în anul 1959, iar cea irakiană la București, în 1968.

În perioada martie 2003 - mai 2004, în contextul desfășurării acțiunilor forțelor militare ale SUA și ale Marii Britanii împotriva regimului Saddam Hussein, Ambasada României la Bagdad și-a suspendat activitatea în Irak, o parte a personalului diplomatic fiind transferat la Amman.

În prezent ambasada României la Bagdad și a Republicii Irak la București sunt conduse de ambasadori. Pe lângă ambasada României din Bagdad, din luna noiembrie 2012, mai funcționează la Erbil Biroul Consular al României, parte a Secției consulare a Ambasadei.

Asistența oferită de România în procesul de stabilizare și reconstrucție a Irakului, se concretizează prin participarea militarilor români la Forța Multinațională (MNF-I), în cadrul Batalionului de infanterie, Compania de poliție militară și Detașamentul de geniu, dislocate la Al Hillah, Nasiriah și Babilon.

România a participat la MNF-I până la data de 31 iulie 2009, militarii români participând atât la executarea de misiuni de stabilizare și reconstrucție, cât și la activități de instruire a militarilor irakieni.

În domeniul Cooperării cultural-științifică și în sfera dezvoltării umane:

- între anii 2004-2006 s-a desfășurat programul de burse oferite de către MAE român Ministerului de Externe irakian, în cadrul căruia diplomați din cadrul ministerului irakian au efectuat stagii de pregătire în domeniile planificării politice, organizațiilor internaționale și ONU, protocol și activitate consulară.
- Începând cu anul universitar 2005-2006, România a oferit 7 burse de studii post-universitare pentru specialiști irakieni.

ANCI și Republica Irak

ANCI a inițiat în 2013 programul diversificat „Punte între sentimente”.

Asociația a beneficiat de un tratament special din partea Ambasadei Irakului la București, fiind invitată să participe la marile evenimente organizate de aceasta și la diverse întâlniri oficiale și particulare iar Ambasada Irakului a participat la toate manifestările pe care ANCI le-a organizat la București

Maramureșul a fost onorat de vizita ambasadorilor Irakieni, ocazii în care s-a consolidat o relație de strânsă prietenie între Maramureș și Irak, între maramureșeni și irakieni.

Programul se derulează cu caracter permanent, întreprinzându-se demersuri pentru diversificarea activităților.

Bibliografie::

- www.mae.ro
- *Noul Orient Mijlociu între “primăvara arabă” și “haosul constructiv”*. autori : Dumitru Chican și Emanuel Peterliceanu- Editura Proema, 2013
- *Istoria relațiilor diplomatice româno-arabe*, autor Emanuel Peterliceanu -Editura Proema, 2014
- *Dā'ish sau Jihadul de lângă noi*, autor Dumitru Chican – Editura Proema, 2015